

הכביסה הגדולה: תיקים שנסגרו במשך שנים רבות על-ידי

6. מחפשים ולא מוצאים

מכל עיסקותיו המפוקפקות של ח"כ יצחק רפאל, עוד מומן היותו ראש מחלקת העליה של הסוכנות, מצאה שורת המתנדבים לנכון להעלות רק פרט אחד: משטרת צרפת הודיעה למשטרת ישראל כי רפאל נתפס בהברחת יהלומים. כשהגיע רפאל ללוד, נערך אצלו חיפוש. הוא ביקש מיד להתקשר טלפונית עם ראש המשטרה ורד בן-גוריון; הדבר ניתן לו וראש המשטרה, לדברי השורה, הורה לשחררו מיד.

לפי גירסת סהר, בעדותו, היה יצחק רפאל אחד האנשים אשר משטרת ישראל ערכה בכליהם חיפושים יסודיים קבועים, אם כי מעולם לא מצאה מאומה. הוא גם גילה כי קיבל הוראה משר ה' אצור, שלא להסיר יתר על המידה אנשים מכובדים כמו רפאל, והוא נענה לכך. אשר לתלונה ממשטרת צרפת, טען סהר, לא היתה תלונה כזאת מעולם.

הנקודה היחידה שלא הוסברה: מדוע ערכה המשטרה חיפוש שני, שלשישה ורביעי — אם בחיפוש הראשון, השני והשלישי לא נמצא דבר.

7. רהיטים לוילה של סהר

פרשת סנו המפסק הכללי יפותיאל קרו, היה אשר הפנייה לראשונה את המפסק הכללי של משטרת ישראל עם שורת המתנדבים. השורה כתבה כי הקצין קרו הביא לעצמו שתי פחטרות עץ מנרמניה, כחיותו שם בתפקיד רשמי. את הפחטרות שלח ארצה בתוך מיטעו כללי של ציוד מיטמרי.

בפנייתו עם נציגי השורה, הסביר סהר כי אמנם שלח הקצין קרו את הפחטרות באותו משלוח של ציוד מיטמרי, אולם הפחטרות נועדו לשימוש האישי, כנגר חובב. סהר עצמו ירע מסכור ראשון על כשרונותיו המעולים של סנו כנגר, מאחר שזה התחין בסו רדיו רהיטים לתפארת, כפתנה לוויילתו של סהר.

סהר סיפר לבית-המשפט כי הפחטרות הובאו ארצה ושוחזרו מהכס על חשבונו הפרטי של הקצין קרו, לפי אישור שקיבל מידי המפסק הכללי, האישור ניתן, לדברי סהר עצמו, רק לאחר שהפרטה הגיעה ליריעת חקלה, סו העתונות.

8. הדג מסריה

הסמל כהנא והשוטר פרידמן היו ממונים על העברת האספקה למטבחי פלוגה של משמר הגבול ארשם, השניים היו נוסעים מדי יום ליחידות לאורך הגבול, מחתימים חתום את הטבחים על שיכר האספקה — ומוסרים להם פחות מהכמויות הנקובות בקבלות.

את המזון הגנוב היו שני שומרי-החוק מוכרים לחנינות בפתח תקווה. אולם כנאשי משטרה ממושעים, היוודעים את הכבוד המגיע למפקדיהם, ידעו כי מגיע גם להם חלק ברחמים. הם מכרו לכמה קצינים מנפת פתח-תקווה, ובינם מפקד המחוז אריה ניר בכבודו ובמצותו, חלק מהמגורים במחירים מוזלים מאד. הם גם סיפקו למשפחות הקצינים דגים וכו, לבישול, כעסק צדדי.

עד אשר החל הדג להסריח. מפקדי משמר הגבול הרגישו כי מנותיהם מצטמקות והולכות. הם ערכו מארב לשני הרוכלים במדים. עצרו אותם בדיוק כשהם מביאים מגוון גרובות לבקל מכולה בפתח תקווה. השניים גוללו בפני בית דין משמעתית את כל פרטי קשריהם המשפטיים-מסחריים עם מפקדיהם. הם פוטרו מהמשטרה, אך לא הובאו לדין פלילי, על עבירה פלילית מובהקת.

בעדותו, השבוע, הסביר יחזקאל סהר מדוע לא הובאו השניים לדין. ההוכחות נגדם לא היו מספיק ברורות. מדוע, אם כן, פוטרו? הסברה המתבקשת: כדי לא לגרום לפירסום עיסקותיהם עם הקצינים בפני בית משפט פתוח.

9. שוחד לעד

השם רומק מעורר הלחלה כל פעם שהוא מוזכר בפני איש מצמרת המטכלים, כי האזרח הירושלמי ראובן גרינברג היה הראשון שהסבירו מלחמה על הבוסים של משטרת ישראל. על כן, כאשר חונשה נגד רומק תביעה פלילית כאילו איים על אדם בשם יצחק רונברג, כי ישמש בכוח נגדו כדי לקבל בחזרה את הכסף שהילווח לו, טען מיד רומק כי לא היתה זו אלא תביעה מבוזבזת על-ידי המשטרה, כדי להתנקם בו.

תוך כדי מהלך המשפט התברר כי רונברג, שנקרא כבר רומק, של התביעה, קיבל מהמשטרה הלוואה בסך 1500 ל"י, לדברי רומק, היתה זה תשלום שוחד לרונברג, כדי שיישבע לשקר נגדו — תלונה שהדיה הגיעו עד לבית-המשפט העליון ולמועצה המיטמטית.

יחזקאל סהר ניחח כי היה זה לוי אברמסי, אויבו החושבע של רומק, אשר העלה את ההצעה למתן הלוואה לרונברג, מאחר שזה היה מסוכר אותה שעה בענייני כספים. סיפר סהר: "מספר מחוז ירושלים נועץ בי והוריתי לו שכל פעולה בעניין זה צריכה להיעשות בהתייעצות עם פרקליט המדינה".

משמעת מזה שאם ישנה האשמה כלשהי בעניין זה — הרי היא נופלת על שרריו של חיים כחו ולא על סהר ושות'

10. פרוטקציה פרטית

המלחמה בין רומק לבין הקצין חיים סלומון הוכרזה מוקדם מאד. כאשר סלומון היה ראש מדור ההברחות בירושלים, טיח רומק את האשמה כי סלומון נטפל אליו ללא כל הצדקה, מאחר שהוא עמד לצידם של חושבי הכפר אברגוש, בפרשות שונות הקי שורות עם המשטרה. בין השאר, נערך בביתו של רומק חיפוש מדוקדק. "אני יודע מי שולח אתכם לכאן" צעק רומק כבוו אל

יוסף נחמיאס

ישראל רוזנברג

יצחק רפאל

רומק גרינברג

אחרי החקירה, לדברי סהר, התברר כי אין כל אשמה נגד שייקה. "קראתי לעמוס ואמרתי: שייקה בסדר".

אבל נתגלו קשיים בפני המשטרה, והחיק נגזו. כך, על כל פנים, קבע המפסק הכללי. לפי אותה גירסתו, לא היה כל קשר בין גיורת התיק לבין העובדה כי השותף הראשון באירוסו, שייקה ירקוני, הוא ידיו של עמוס ואילו אצל השותף השני התגורר עמוס חנימ.

2. המעילה במועצת אוננו

זלמן מסחרי היה יושב-ראש המועצה האזורית אוננו. שם קרה לו מה שקרה לאחרים מבני מעמדו, ובתקופת כהונתו נעלמו אלפי לירות מקופת המועצה.

אולם מאחר שאין דין יושב-ראש-המועצה כדן אורח פשוט, לא הובא העניין ליריעת המשטרה. תחת זאת, עסק בו בית-הדין העליון של מפלגת מסחרי, מפא"י.

הוא הורשע, וסולק מהמפלגה — וזה הכל. החומר, הנוגע לעשרות סעיפי אשמה פליליים, לא הועבר למשטרה. אולם גם כאשר הובא הדבר לתשומת לבו של המפסק הכללי, לא נפתח כל תיק. חזקאל סהר הסביר מדוע: "קויים דיון במשטרה אם עלינו לנקוט בפעולה, אחרי שמבקר המדינה עוסק בעניין. הוחלט שלא".

מבקר המדינה לא טיפל בעניין, מכיוון שלדברי מבקר המדינה עצמו: "ההעדים המקימים אינם כפופים לביקורת".

אולם עד כדי כך, לא הגיעה השכלתו של המפסק הכללי בדרכי הנהלה של מנגנון המדינה.

3. לשקר יש רגליים

בפס-תחנת חדרה, מפס-ראשון טוביה נור, רצה לסיים בחצלחה את תביעתו נגד שני נכבדים סגנים. לכו, כשכא התיש בפני בית דין פלילי, נהגו לומר לו: "יש לך חשבון עם התיש, אך לא תשבע עליו". הש בטה גייתה את הדבר וציינה בפסק-דינה כי הקצין עבר עבירה פלילית בהעידו עדות שקר בשבועה.

חובתו של המפסק הכללי, במקרה זה, היתה ברורה: להעמיד את הקצין המשקר לדין. לפי סעיף 116 של החוק הפלילי, לפיו היה צווי לשבע עדות מסדר. כאן התערב מספר מחוז הצפון, שביקש להעמיד את מיקור המסדר לדין משמעתית, מפני המפסק הכללי, ולא לדין פלילי כחוק.

אולם גם בירור פנימי זה לא נערך. חנימוק, בפני סהר: מכתב מאת היועץ המשפטי, שפסק לעכב את ההליכים המשפטיים, בגלל סכב בריאותו של הקצין המואשם. סהר ננו את העניין, העביר את סוגיה נור לתפקיד מספר תחנת כרכור, שם אין זרקורי ההתעניינות העתונאית משניים אותו.

4. חסינות למפלגות

שתי האשמות עיקריות הועלו לפני שלוש שנים נגד תתי-הסעד הרב ד"ר יוסף שלמה רוזנברג. האחת נגעו להבאתו ארצה של 144 אלף קופסאות בשר, ללא רישיון יבוא. השניה ארצה כי רוזנברג לא מסר לאוצר צייקים בסך 45 אלף דולר, שניתנו כתרומה מת"ל-ארץ, למפלגת המזרחי. רוזנברג השתמש בכסף למימון עיס קות מסחריות, שהיו צריכות להכניס לו הרבה יותר מהחלפת הדולרים בשער הרשמי.

המשטרה אספה חומר, אולם לפני שיכלה להביאו לבית-המשפט, החזירה את המסמכים שהחריכה ממשרדי האיגוד העולמי של ה' מזרחי, והתביעה הצולעת נכשלה. השאלה הגדולה היתה: מדוע התי זירה המשטרה את המיסמכים, והעניקה בזאת מעמד בלתי-רשמי של חסינות מסני חוקי המדינה למשרדי המפלגות הקואליציוניות בישראל.

גם כאן הטילו סהר וכספי את האשמה על כתפיו של חיים כהן. "קיבלתי מכתב מהיועץ המשפטי, המורה להחזיר את הספרים", מסר סהר, "מכיוון שעורר-דינו של רוזנברג היה זקוק להם להכנת תביעה נגד ידיעות אחרונות, שפרסם את הפרשה".

ידיעות אחרונות לא הועמד עד כדי לדין, הספרים לא הוחזרו למשטרה; רוזנברג יצא זכאי.

5. הסוחר ברשיונות

הקשרים האישיים, במדינת ישראל, שווים זתכ בעורחם, אפשר להשיג כל רשיון נכפת. סוחר המכולת זקוקים לתריסרי רשיונות. על כל יודעים הם להעביר את הקשרים האישיים.

ידיו טוב לסוחר המכולת בשעת צרתם האדמיניסטרטיבית היה הרב ראובן פרדמו. גם אחרי שהונא מרשימת מועמדי סמאי לכנסת השלישית, זכרה לו המפלגה האדירה את הסר נעוריו, כאשר עבר אליה עם תנוניו ערב הבחירות לכנסת השניה. היא עזרה לו להקים ארגון תורשי של סוהרי מכולת, בזכות קשריו, הצליח לא פעם לעזור למסחרים בהשגת הרשיונות המבוקשים, תמורת שכר-סרחה נאה.

כך אשר חופיעה מקירה ממשרד המסחר והתעשייה שלא האמינה בעוד הכליכול של הקשרים האישיים. היא התלוננה במשטרה כי הרב פרדמו איים עליה, באחר מביקוריו התכופים לקבלת רשיונות: "כולכם תעופו מכאן, אם לא תפעלו לפי רישותי".

מאחר שהונשה תלונה, לא היתה ררר אחרת בפני המשטרה, אלא לפתוח בחקירה נגד הרב פרדמו, למרות קשריו האישיים. אלא שבין פתיחת תיק וסגירתו, לא ספריד כמעט דבר, ביחוד אם ישנם קשרים אישיים. התיק נסגר.

תירץ סהר את הסגירה, בפני שופטי בית-המשפט המחוזי חשבו: "לא היה מספיק חומר; הששנו שעדותה של הבחורה לא תעמוד בחקירה".

היה זה תירוץ משונה, כשהוא נשמע מפי מפקדה של משטרה אשר כה רבים מעריה לא עמרו בחקירה.